

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	UUPO-hanke, Uusiutuvan energian koulutuspolut
Hakemusnumero	R-00796
Valintakokouksen päivämäärä	
Hakijan virallinen nimi	Centria-ammattikorkeakoulu Oy
Osatoteuttajat	Oulun Yliopisto, Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä
Toimintalinja	7 Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi
Erityistavoite	7.1. Turpeen luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä
Alkamispäivämäärä	2.1.2024
Päätymispäivämäärä	31.12.2026

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Hankkeessa suunnitellaan ja pilotoidaan Pohjois-Pohjanmaalle joustava uusiutuvan energian koulutuspolku, jonka teemoina ovat energian tuottaminen biokaasun, aurinkoenergian ja tuulivoiman avulla sekä vetyvarastojen ja akustojen hyödyntäminen energianvarastoinnissa. Teknisten koulutusten lisäksi koulutuspolku sisältää yrittäjille suunnattujen lisäkoulutusten pilotointeja, joissa annetaan tietoa uusista yrittämismahdollisuuksista turvealan tilalle. JEDU, Centria ja Oulun yliopisto voivat jatkossa tarjota uuden koulutuspolun uusiutuvan energian parista niille, jotka jäävät työttömiksi tai eivät työllisty turvealalle. Kehitettävä koulutuspolku vastaa tuulivoima-alan akuuttiin työntekijäpulaan, joka johtuu osittain koulutuksen monimutkaisuudesta ja osittain sen puutteesta. Hankkeessa pilotoitavien koulutuspolkujen ja oppimisympäristöjen avulla voidaan jatkossa tuottaa ammattitaitoista työvoimaa uusiutuvan energian eri tehtäviin, joissa on pulaa tekijöistä. Hanke mahdollistaa paikallisen työvoiman kouluttamisen Pohjois-Pohjanmaan alueelle ja houkuttelee tulevia uusiutuvan energian ammattilaisia muuttamaan Pohjois-Pohjanmaalle.

Hankkeessa toteutettava koulutuspolku lisää JEDUn, Centrian ja Oulun yliopiston koulutustarjontaan joustavia opintomahdollisuuksia. Opinnot suunnitellaan lähtökohtaisesti etäoppimiseen sopiviksi, niihin voi osallistua etänä tai fyysisesti läsnä olemalla. Hankkeessa hyödynnetään olemassa olevia alustoja, joihin tuotetaan pilotoinnissa tarvittavat oppimissisällöt. Koulutusmateriaali kehitetään soveltuvaksi myös turvealan yrittäjille, jotka eivät opiskele opintopistetavoitteisesti, vaan haluavat kasvattaa omaa osaamistaan uusiutuvan energian eri tehtävistä löytääkseen uusia liiketoimintamahdollisuuksia uusiutuvan energian parista. Yhteistyössä tapahtuva koulutuspolun kehittäminen tehostaa osaamisen jakamista ja yhteistyötä JEDUn, Centrian ja Oulun Yliopiston välillä.

KOHDERYHMÄ:

Oulun yliopiston, Centrian ja JEDUn tutkimus-, opetus- ja ohjaushenkilöstö. Yrittäjät, jotka rakentavat aurinko- ja tuulivoimapuistoja sekä biokaasu- ja vetylaitoksia kohdealueella sekä yrittäjät ja yritysten henkilöstö, jotka etsivät uutta osaamista turvealan tilalle uusiutuvan energian parista. Kohderyhmää ovat myös turvealalta työttömiksi jäävät työssä olevat ja työttömät. Hankehenkilöstö ei ole hankkeessa koulutuksen kohteena.

TAVOITTEET:

Tavoite 1: Tuulivoima- sekä siihen liittyvien asennuskoulutusten sisällöllinen kehittäminen ja hankkeen ulkopuolisen opetushenkilöstön osaamisen kehittäminen siten, että tuulivoimatyöntekijöille pakollisten tekniikka- ja pelastautumiskoulutusten pilotoiminen kohderyhmälle on mahdollista.

(JEDU Haapavesi, Nivala ja Kalajoki)

Tavoite 2: Biokaasulaitoksen, kaasugeneraattorin ja kaasukäyttöisen työkoneen asennus-, käyttö- ja kunnossapitokoulutuksien, oppimisympäristöjen ja oman osaamisen kehittäminen vastaamaan uusiutuvan energian tuotannon sekä sen liitännäisalojen merkittävästi kasvavia tulevaisuuden tarpeita.

(JEDU Haapajärvi, JEDU Haapavesi ja Centria Ylivieska)

Tavoite 3: Uusiutuvan energian dynamiikan ja sähköverkon mitoituksen oppimisympäristöjen, ja oman osaamisen kehittäminen vastaamaan uusiutuvan energian tuotannon muuttuvia tulevaisuuden tarpeita.

(Oulun yliopisto, Centria)

Tavoite 4: Turvealalta työttömiksi jäävien yrittäjien ja työntekijöiden yrittäjäyyskoulutuksen sisällöllinen kehittäminen. Ko. kohderyhmän siirtyminen turvealalta uusiutuvan energian alalle ja osaamisen lisääminen liittyen muutosjohtamiseen. (Centria, JEDU)

Tavoite 5: Alueen yrittäjien, yritysten työntekijöiden sekä kehittämis- ja koulutusorganisaatioiden yhteistyön tiivistäminen koulutuksen kehittämiseksi sekä uusiutuvan energia-alan tunnettuuden ja alan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi. Verkostoituminen kansainvälisesti tutkimuslaitosten kanssa.

(Centria, JEDU, Oulun yliopisto)

Tavoite 6: Uusiutuvan energiaan liittyvien insinöörinkoulutusten sisällöllinen kehittäminen, ja oman osaamisen lisääminen vastaamaan uusiutuvan energian alaan liittyvän koulutustarjonnan ja osaamisen lisääminen alueella. (Centria)

Tavoite 7: Sisällöt kehitetään ajasta ja paikasta riippumattomiksi moduuleiksi, joiden opiskelu on mahdollista paikasta riippumattomasti. Tässä hyödynnetään olemassa olevia alustoja (Itslearning, Moodle, REBO), joihin tuotetaan sisällöt uusiutuvan energian osaamisen kehittämistä varten.

(JEDU, Centria, OY)

JEDUlle kehitetään uusiutuvan energian koulutuspolku sekä tarvittavat oppimissisällöt asentajien ja huoltohenkilöstön kouluttamiseen tuulivoimaloiden, aurinkovoimapuistojen ja biokaasulaitosten rakentamisen vaatimiin tehtäviin.

Centrialle kehitetään koulutuspolku konetekniikan ja sähkö- ja automaatiotekniikan insinöörien kouluttamiseen esimiehiksi sekä suunnittelijoiksi tuuli- ja aurinkovoimapuistojen, biokaasulaitosten, kaasukäyttöisten työkoneiden sekä energian vetyvarastojen ja sähkönjakeluverkon vaatimiin työtehtäviin.

Oulun yliopistolle kehitetään dynamiikan mitoituksen oppimisympäristö, jota hyödynnetään uusiutuvan energian koulutuspolun kehittämisessä.

Hankkeessa rakennetaan yhteistyöfoorumi tiedon ja kokemusten jakamiseen työelämän, koulutuslaitosten ja koulutukseen osallistuvien yrittäjien ja yritysten työntekijöiden välillä. Yhteistyöfoorumi on olennainen osa koulutusorganisaatioiden ja yritysten välisen yhteistyömallin luomisessa. Yhteistyöfoorumi ja tiivis yhteistyö mahdollistavat kohdennetun työvoiman kouluttamisen alueen tarpeisiin, ja kehitettävät koulutuspolut tukevat yritysten kasvua tarjoamalla ammattitaitoista työvoimaa. Saadun tiedon avulla koulutusorganisaatiot pyrkivät ennakkoon valmistautumaan tuleviin tarpeisiin hankkimalla tarvittavaa osaamista sekä tarjoamaan työ- ja harjoittelumahdollisuuksia kohderyhmälle. Tulevaisuudessa yhteistyömalli mahdollistaa koulutusten jatkuvan kehittämisen vastaamaan työelämän tarpeita.

KONKREETTISET TOIMENPITEET:

TP1 Koulutuksien tarpeiden arviointi ja sisältöjen ja koulutuspolun suunnittelu sekä työelämän tarpeisiin vastaaminen (1/2024 - 11/2026, vetovastuu: Centria, JEDU, OY):

- Selvitetään yritysten osaamistarpeet sekä suunnitellaan ja pilotoidaan yhdessä työelämän tarpeita vastaava koulutuspolku ja oppimissisällöt.
- Yhteistyöfoorumin sisältöjen luominen ja yhteistyön edistäminen yritysten, koulutusorganisaatioiden ja sidosryhmien välille työvoiman saannin turvaamiseksi.
- Koulutusorganisaatioiden ja yritysten välisen yhteistyömallin suunnittelu.
- Turvealan yrittäjien ja yritysten työntekijöiden aktivoiminen ja tietoisuuden lisääminen tulevaisuutta varten. Yrittäjien aktivointi niin, että kohderyhmään kuuluvilla alueen yrittäjillä on mahdollisuus niihin osallistua. Aktivoiminen ei sisällä konsultointia tai muita yrityskohtaisia toimenpiteitä.
- Sisältöjen kehittäminen ja luominen yhteiselle alustalle kohderyhmän käyttöön.
- Koulutuspolun sisältöjen kehittäminen tavoitteita ja työelämän tarpeita vastaaviksi. Oppimissisältöjen suunnittelu pilotointeja varten.
- Yrittäjäkoulutusten teemoja mm. liikeidean määrittely ja selkiyttäminen, markkinoinnin ja myynnin toimintatavat, liiketoimintasuunnitelman perusteet ja kehittäminen, liiketoiminnan rahoitus

TP2 Kouluttajien (ei hankehenkilöstön) oman osaamisen ja koulutuspolun kehittäminen (1/2024 - 12/2025, vetovastuu: Centria, JEDU, OY):

- JEDUn kouluttajien osaamisen lisääminen tuulivoiman teknisiin ja pelastajakoulutuksiin sertifioidulta koulutuslaitokselta.
- Tuulivoimatekniikka ja pelastautumiskoulutusten sisällöllinen kehittäminen pilotoimista varten.
- Centrian ja JEDUn prosessi- ja kemiantekniikan kouluttajien osaamisen lisääminen ja valmentaminen, biokaasun sekä vedyn tuotannon ja hyödyntämisen koulutuksien pilotoimista varten.
- Centrian kouluttajien kouluttaminen sähköverkon mitoitukseen liittyvien koulutusten pilotoimista varten.
- Oulun yliopiston kouluttajien osaamisen lisääminen dynamiikan mitoitukseen ja digitaalisten kaksosten hyödyntämiseen.
- Koulutuspolun oppimateriaalien tuottaminen oppimisympäristöihin, etäharjoitusten kehittäminen.

TP3 Koulutuskokonaisuuksien pilotointi (1/2024 - 11/2026, vetovastuu: Centria, JEDU, OY):

- Koulutuksiin osallistuvien pilottiryhmien muodostaminen kohderyhmästä.
- Opiskelu- ja työperäisen maahanmuuton edistäminen hyödyntämällä hakijaorganisaatioiden, yrittäjien ja kumppaneiden kansainvälisiä verkostoja ja hankkeita. Harjoittelupaikkojen luominen yhteistyöyrityksiin kotimaassa.
- Koulutuksien pilotoiminen pilottiryhmille. Koulutukset ovat avoimia kohderyhmälle, ja niistä ilmoitetaan kohdennetulla ilmoittelulla, markkinoinnilla ja sähköpostiviesteillä, joten paikallisten yritysten työntekijät, työttömät, sekä yrittäjät voivat osallistua järjestettäviin koulutuksiin.

- Pilotoinneissa kokeillaan eri koulutusasteiden uusia yhteisesti suunniteltuja koulutuskokonaisuuksia, menetelmiä ja sisältöjä, varsinainen opetus tapahtuu oppilaitosten omilla resursseilla.
- Koulutuspilottit sisältävät uusiutuvan energian teemoihin liittyviä koulutuksia biokaasun, vedyn, tuulivoiman ja aurinkoenergian osalta.
- Koulutuspilottit ajoittuvat syksyille 2024, 2025 ja 2026. Teoriapainotteiset pilottit toteutetaan etäopintoina.

TP4 Hankkeen hallinnointi, koordinointi ja viestintä (1/2024 - 12/2026, vetovastuu: Centria):

*Kehitetään selkeä ja vaikuttava viestintästrategia, joka auttaa välittämään uusiutuvien energiamuotojen hyödyt ja edut eri sidosryhmille.

- Koulutuspolun pilotoitien arviointi ja kehittäminen.
- Hankkeeseen soveltuva kohderyhmiä pyritään löytämään viestimällä hankkeesta turvealalla toimivien yhdistysten kuten Bioenergia ry, Suomen turvetuottajat ry, MTK ja Facebook-ryhmien kautta.

TP5 Työpajat (1/2024 – 11/2026, vetovastuu: Centria, JEDU, OY):

- Hanketoimijat jakavat sisäisissä työpajoissa hankkeissaan saavutettuja tuloksia, ja tuovat esille parhaita käytänteitä ja ratkaisuja kohdattuihin haasteisiin. Työpajat mahdollistavat yhteistyömahdollisuuksien kartoittamisen ja uuden yhteistyön luomisen.
- Tarkoituksena avoin keskustelu ja tiedon jakaminen ympäristössä, jossa osallistujat voivat oppia toisiltaan ja edistää uusiutuvan energian teknologian kehitystä. Toimenpide hyödyttää eri alueiden elinkeinoelämää ja edistää hankkeiden tuloksien levittämistä alueille.
- Järjestetään kohderyhmään kuuluville avoimia työpajoja, teemoina ovat uusiutuvan energian mahdollisuudet yrittäjille sekä turvealan työntekijöille, uusiutuvan energian tuotanto, vety, energian varastointi ja hyödyntäminen, liiketoiminta- ja työmahdollisuuksien löytäminen uusiutuvan energian eri osa-alueilta. Sisäisissä työpajoissa ideoidaan ja arvioidaan myös koulutuspolkua ja oppimissisältöjä.
- Työpajojen markkinointia kohdennetaan kohderyhmälle.
- Yritysten henkilöstölle annetaan avoimesti mahdollisuus osallistua oman osaamisensa kehittämiseen hankkeen järjestämissä koulutuksissa.
- Työpajojen tärkein tehtävä on levittää hankkeessa saatua osaamista ja tietoutta Pohjois-Pohjanmaan alueella. Työpajoista ilmoitetaan kohderyhmälle noin viikkoa ennen tapahtumia.
- Työpajoihin osallistuu myös Centrian, OYN ja JEDUn tutkimus-, opetus- ja ohjaushenkilöstöä, jotka eivät ole hankkeen työntekijöitä.

Lisätietoja hakemuksesta

Kohdealue: Pohjois-Pohjanmaa (Haapavesi, Haapajärvi, Kalajoki, Nivala, Oulu ja Ylivieska)

Osallistujat: 104 (työttömiä ja työssä olevia (ml. yrittäjät)) ja 21 yritystä

Kustannusarvion jakaantuminen:	EU+valtio 747 267 €
Palkkakustannukset 667 265 €	Omarahoitus, muu julkinen 108 804 €
Flat rate 40 % kehittäminen 266 908 €	Kuntarahoitus 78 102 €
Nettokustannusarvio yhteensä 934 173 €	Rahoitussuunnitelma yhteensä 934 173 €

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen kustannusarvio yhteensä	934 173 €
Hankkeen rahoitussuunnitelma yhteensä	934 173 €
Hankkeelle esitetty tuen enimmäismäärä	747 267 €, 80 %

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman mukainen ja toteuttaa sen toimintalinjan 7 erityistavoitetta 7.1 Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet ja erityistavoitekohtaisessa arvioinnissa hanke sai pisteitä 22/39. Hanke on Pohjois-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategian ja Pohjois-Pohjanmaan oikeudenmukaista siirtymää koskevan suunnitelman mukainen.

Hanke on Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022–2025 mukainen; hanke tukee jatkuvan oppimisen ja osaamistason vahvistamista joustavia ja digitalisaatiota hyödyntäviä koulutuspolkuja kehittämällä sekä koulutus- ja osaamistarpeita ennakoimalla. (Koulutuksen, palveluiden ja harrastusten saavutettavuus, MAKO KT 2 B).

Hankkeessa kehitetään mahdollisuuksia uuden osaamisen hankkimiseen ja tuetaan tutkintojen ja niiden osien suorittamista sekä edistetään yrittäjyyttä ja liiketoimintaosaamista. Hanke lisää eri koulutusasteiden yhteistyötä uusiutuvaan energiaan liittyvässä osaamisen kehittämisessä. Hanke tukee turpeen käytön puolittamista rakentamalla koulutusmahdollisuuksia ja uusia urapolkuja niille, jotka jäävät työttömiksi turvealalta tai työllistymättä turvealalle. Hanke mahdollistaa paikallisen työvoiman kouluttamisen Pohjois-Pohjanmaan alueelle ja houkuttelee tulevia uusiutuvan energian ammattilaisia muuttamaan Pohjois-Pohjanmaalle.

Hankkeella on rinnakkaishanke (UUPO-investointihanke, Pohjois-Pohjanmaan liitto), jolla toteutetaan koulutusinfra, joka mahdollistaa tässä hankkeessa kehitettävät uusiutuvan energian joustavat koulutusmahdollisuudet.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen EURA-rahoituskokous 18.10.2023
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Elinkeino ja luonnonvara -teemaryhmä 1.12.2023 ja 18.12.2023
Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 24.1.2024
Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmä 8.2.2024

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä